

Bazele programării I

Metode de proiectare a algoritmilor

Programarea structurată

Un **program structurat** este format din unități funcționale bine conturate, ierarhizate conform naturii problemei, cu o structură bine precizată, atât la nivelul instrucțiunilor, cât și al datelor, obținută printr-un proces de rafinare treptată.

Principiile de bază ale programării structurate:

- proiectarea descendentă (de sus în jos);
- orice algoritm se poate construi folosind doar patru tipuri de structuri de control;
- domeniile de vizibilitate ale variabilelor și structurilor de date trebuie să fie limitate.

Avantajele programării structurate

- structurarea determină o definiție exactă a funcțiilor fiecărui modul;
- scrierea programului și punerea lui la punct se face mai simplu și mai rapid;
- modificarea și extinderea programului se poate face ușor, prin modificarea anumitor module și adăugarea unor module noi;
- fiecare modul se poate scrie în limbajul de programare cel mai avantajos în raport cu funcția sa.

Proiectarea algoritmilor prin metoda "de sus în jos"

1. Divizarea problemei inițiale în subprobleme mai simple.
2. Subproblemele complicate se divid iarăși în subprobleme mai simple.
3. Procesul de divizare a subproblemelor se termină atunci când în rezultatul ultimei proceduri s-au obținut subprobleme simple.
4. Soluția problemei inițiale se obține prin reuniunea soluțiilor subproblemelor.

Procesul de divizare a problemelor complicate în subprobleme mai puțin complicate se numește **detaliere**.

Descompunerea problemei în subprobleme

introducerea
datelor inițiale;

calcularea
datelor-rezultat;

afișarea
rezultatelor.

Problema casierului

Denumirea problemei

Problema casierului.

Descrierea problemei

Se imită lucrul casierului. De la tastatură se introduce costul cumpărăturii și suma de bani primită de la cumpărător. Casierul calculează restul, care trebuie să-l returneze cumpărătorului. Restul trebuie să fie format dintr-un număr minim de bancnote.

Introducerea datelor inițiale

Se introduc 2 numere întregi (costul cumpărăturii și suma plătită), fiecare din rând nou.

Afișarea rezultatelor

Se afișează restul calculat și numărul de bancnote de fiecare fel care vor fi returnate cumpărătorului.

Problema casierului

Erori

- *dacă nu au fost introduse ambele numere, programul va aștepta următoarea introducere;*
- *dacă au fost introduse mai mult de două numere, atunci celelalte numere se ignorează;*
- *dacă în rând au fost introduse mai multe numere, atunci programul afișează un mesaj de eroare și se termină.*

Exemplu

Costul cumpărăturii 117

Suma plătită 200

Rest 83

Bancnote a câte 500 0

Bancnote a câte 200 0

Bancnote a câte 100 0

Bancnote a câte 50 1

Bancnote a câte 20 1

Bancnote a câte 10 1

Bancnote a câte 5 0

Bancnote a câte 1 3

Introducerea datelor inițiale

1.1. Introducerea costului cumpărăturii;

1.2. Introducerea sumei plătite.

Calcularea rezultatelor

- 2.1.** calcularea restului;
- 2.2.** calcularea numărului de bancnote a câte 500 lei;
- 2.3.** calcularea numărului de bancnote a câte 200 lei;
- 2.4.** calcularea numărului de bancnote a câte 100 lei;
- 2.5.** calcularea numărului de bancnote a câte 50 lei;
- 2.6.** calcularea numărului de bancnote a câte 20 lei;
- 2.7.** calcularea numărului de bancnote a câte 10 lei;
- 2.8.** calcularea numărului de bancnote a câte 5 lei;
- 2.9.** calcularea numărului de bancnote a câte 1 leu.

Afișarea rezultatelor

- 3.1.** afișarea restului;
- 3.2.** afișarea numărului de bancnote a câte 500 lei;
- 3.3.** afișarea numărului de bancnote a câte 200 lei;
- 3.4.** afișarea numărului de bancnote a câte 100 lei;
- 3.5.** afișarea numărului de bancnote a câte 50 lei;
- 3.6.** afișarea numărului de bancnote a câte 20 lei;
- 3.7.** afișarea numărului de bancnote a câte 10 lei;
- 3.8.** afișarea numărului de bancnote a câte 5 lei;
- 3.9.** afișarea numărului de bancnote a câte 1 leu.

Detalierea subproblemei 1.1.

Introducerea costului cumpărăturii.

Declararea variabilei:

Cost_cump: Natural

Algoritmul de rezolvare a subproblemei 1.1.

WriteString('Costul cumpărăturii?')

ReadNat(Cost_cump)

WriteLn

Detalierea subproblemei 1.2.

Introducerea sumei plătite.

Declararea variabilei:

Suma_platita: Natural

Algoritmul de rezolvare a subproblemei 1.2.

WriteString('Suma plătită?')

ReadNat(Suma_platita)

WriteLn

Detalierea subproblemei 2.

Calcularea rezultatelor

Declararea variabilelor:

Rest: Natural

B500: Natural

B200: Natural

B100: Natural

B50: Natural

B50: Natural

B20: Natural

B10: Natural

B5: Natural

B1: Natural

Detalierea subproblemei 2.

Calcularea rezultatelor

Calcularea restului:

$$Rest := Suma\_platita - Cost\_cump$$

Calcularea numărul bancnotelor a câte 500 lei

$$B500 := Rest \div 500$$

Calcularea numărul bancnotelor a câte 200 lei

$$X := Rest \bmod 500$$
$$B200 := X \div 200$$

Calcularea numărul bancnotelor a câte 100 lei

$$X := X \bmod 200$$
$$B100 := X \div 100$$

Calcularea numărul bancnotelor a câte 50 lei

$$X := X \bmod 100$$
$$B50 := X \div 50$$

Detalierea subproblemei 2.

Calcularea rezultatelor

Calcularea numărul bancnotelor a câte 20 lei

$$X := X \bmod 50$$
$$B20 := X \div 20$$

Calcularea numărul bancnotelor a câte 10 lei

$$X := X \bmod 20$$
$$B10 := X \div 10$$

Calcularea numărul bancnotelor a câte 5 lei

$$X := X \bmod 10$$
$$B5 := X \div 5$$

Calcularea numărul bancnotelor a câte 1 leu

$$B1 := X \bmod 5$$

Detalierea subproblemei 3.

Afişarea rezultatelor

Afişarea restului

```
WriteString('Rest=')  
WriteNat(Rest)  
Writeln
```

Afişarea bancnotelor

```
WriteString('Bancnote a câte 500 lei ')  
WriteNat(B500)  
Writeln  
*  
WriteString('Bancnote a câte 200 lei ')  
WriteNat(B200)  
Writeln  
*  
WriteString('Bancnote a câte 100 lei ')  
WriteNat(B100)  
Writeln
```


Modelul descrierii algoritmului în pseudocod

Algoritm *<nume>*

Var

<lista variabilelor utilizate>

Begin

<operații>

End

Descrierea algoritmului Casier

Algoritmul Casier

Var

Cost_cump: Natural
Suma_platita: Natural
Rest: Nnatural
B500: Natural
B200: Natural
B100: Natural
B50: Natural
B50: Natural
B20: Natural
B10: Natural
B5 : Natural
B1 : Natural
X: Natural

Lista variabilelor

Descrierea algoritmului Casier

Begin

```
WriteString('Costul cumpărăturii?')  
ReadNat(Cost_cump)  
Writeln  
WriteString('Suma plătită?')  
ReadNat(Suma_platita)  
Writeln
```

Subproblema 1

```
Rest:=Suma_platita - Cost_cump  
B500:= Rest div 500  
X:= Rest mod 500  
B200:=X div 200  
X:= X mod 200
```

Subproblema 2

Descrierea algoritmului Casier

B100:=X div 100

X:=X mod 100

B50:=X div 50

X:=X mod 50

B20:=X div 20

X:=X mod 20

B10:=X div 10

X:=X mod 10

B5:=X div 5

B1:=X mod 5

Subproblema 2

Descrierea algoritmului Casier

```
WriteString('Rest= ')
WriteNat(Rest)
Writeln
WriteString('Bancnote de 500 lei ')
WriteNat(B500)
Writeln
WriteString('Bancnote de 200 lei ')
WriteNat(B200)
Writeln
WriteString('Bancnote de 100 lei ')
WriteNat(B100)
Writeln
```

Subproblema 3

Descrierea algoritmului Casier

```
WriteString('Bancnote de 50 lei ')
WriteNat(B50)
Writeln
WriteString('Bancnote de 20 lei ')
WriteNat(B20)
Writeln
WriteString('Bancnote de 10 lei ')
Writelnat(B10)
Writeln
WriteString('Bancnote de 5 lei ')
Writelnat(B5)
Writeln
WriteString('Bancnote de 1 leu ')
Writelnat(B1)
Writeln
```

End

Subproblema 3

Sarcini pentru lucrul independent

1. Să se determine aria unui cerc în funcție de diametrul său.
2. Elaborați algoritmul care citește de la tastatură un număr natural, format din 4 cifre și determină suma primelor 2 cifre a acestui număr și suma ultimelor două cifre ale acestui număr.
3. Elaborați algoritmul care transformă viteza, exprimată în km/oră în m/s.